

Інформаційний бюлетень № 5
(листопад 2009 року)

Шановні колеги,

Фонд «Ефективне Управління» (www.feg.org.ua) пропонує Вашій увазі п'ятий випуск інформаційного бюлетеня, що містить матеріали про пріоритети роботи Фонду, а також повідомлення про цікаві ресурси для професійного діалогу між представниками влади, бізнесу, експертного співтовариства, освітнього середовища, ЗМІ. 2009 року Фонд випускає шість бюлетенів (один раз на два місяці).

У цьому випуску:

I. Матеріали публічних дебатів «Україна повинна провести податкову реформу, незважаючи на кризу», 9 вересня 2009 року

II. Інформація про конференцію «Україна: виклики та можливості», організовану Фондом разом із виданням «Ведомости» у Москві 22 жовтня 2009 року

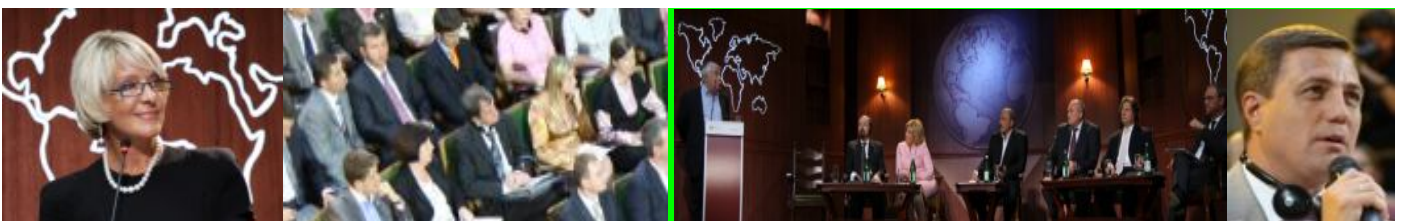
9 вересня в Києві відбулися дебати «Україна повинна провести податкову реформу, незважаючи на кризу». Організатори: Фонд «Ефективне Управління» і британська компанія *IntelligenceSquared*.

Фонд вважає, що основними цілями будь-якої перспективної податкової реформи мають бути:

- Зниження податкових ставок з одночасним підвищенням бази оподаткування;
- Спрощення процедур оподаткування;
- Реформування діяльності податкової адміністрації.

На сьогодні у рейтингу Всесвітнього банку податкова система України посідає 180 місце, що довело необхідність проведення радикальної податкової реформи у країні. Однак, унаслідок економічної кризи з'явилися різні погляди стосовно часу проведення такої реформи. Деякі експерти вважають, що криза посилює негативний вплив недоліків податкової системи і дає імпульс до змін. Інші вважають, що передумовою проведення будь-яких кардинальних змін у податковій системі має бути стабільна економічна й політична ситуація. Таким чином, виникає дилема, коли, з одного боку, податкова реформа може стимулювати притік капіталу, вивільнити підприємницький потенціал та обмежити корупцію, а отже, збільшити податкові надходження. З іншого боку, вона може зменшити гнучкість системи й призвести до подальшого зменшення бюджету на стадії імплементації, що, на тлі кризи, може мати руйнівний ефект.

У дебатах брали участь політики, експерти, представники бізнесу, національних і регіональних органів влади, ЗМІ та громадськості. Мета Фонду - підвищити поінформованість громадськості у питанні податкової реформи в Україні.

Докладну інформацію про подію 9 вересня можна знайти на сайті дебатів
http://www.debaty.org/topics/tax_reform.html

Спікерами виступили:

«За»

- Олександр Кірш - радник з економічних питань губернатора Харківської області, шеф-редактор журналу «Бухгалтер»;
- Лорд Найджел Лоусон - міністр фінансів Великобританії в уряді Маргарет Тетчер у 1983-1989рр.;
- Тетяна Єфименко - керівник відділу управління економікою Інституту економіки і прогнозування НАН України; Заступник міністра фінансів України, 2006-2008рр.

«Проти»

- Білл Еммотт - головний редактор журналу The Economist у 1993-2006рр., незалежний письменник і консультант;
- Леонід Рубаненко - президент Співки податкових консультантів України; голова Громадської колегії Комітету Верховної Ради України з питань податкової політики;
- Сергій Власенко - народний депутат України; Постійний представник Державної податкової адміністрації у Верховній Раді; заслужений юрист України.

Основні тези:

Олександр Кірш: “Потрібно провести реформу ні *не зважаючи на кризу*, а у зв'язку із кризою, тому що криза збільшує обмеження української податкової системи... нам необхідно забезпечити спрощення цієї системи”.

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/23-25.html

Тетяна Єфименко: “Необхідно провести податкову реформу в Україні, щоб країна повернула свої позиції в світовій економіці... міжнародна конкурентоспроможність – це вихід із кризи!”

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/22-30.html

Лорд Найджел Лоусон: “Неможливо досягнути всього відразу, але необхідно почати процес реформування зараз, і ви побачите, як економіка стає більш динамічною, та іноземні інвестиції повернуться до країни. Ви не можете дозволити цього не зробити!”

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/26-28.html

Білл Еммотт: “У країні немає сильного уряду для впровадження податкової реформи, та для того, щоб переконати народ ризикнути, бо будь-яка податкова реформа означає пошук компромісів... на сьогодні можна робити поступові зміни в оподаткуванні, якщо існує необхідність”.

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/27-27.html

Леонід Рубаненко: “Українському уряду сьогодні бракує трьох основних передумов для успішної податкової реформи: політична свобода, кваліфікований адміністративний персонал і громадська підтримка”.

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/25-26.html

Сергій Власенко: “Передумовами для податкової реформи є політична й економічна стабільність, а нам бракує обох. Тому нам необхідно зосередитися на адаптації існуючої податкової системи до викликів кризи”.

Повну версію виступу дивіться на: http://www.debaty.org/speakers/tax_reform/24-29.html

Результати голосування аудиторії

До дебатів:

«За» - 74%; «проти» - 11% ; «не знаю» - 15%

Після дебатів:

«За» - 76%; «проти» - 20%; «не знаю» - 4%

Наступні публічні дебати – 17 грудня 2009 року. Тема: «Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів». Запрошуємо відвідати сайт www.debaty.org, де ви зможете прокоментувати публікації з цієї теми, завести свою тему, додати аргументи «за» і «проти» заявленої теми, а також проголосувати виходячи із уже сформульованої аргументації.

П. 22 жовтня 2009 року у Москві відбулася конференція «**Україна: виклики та можливості**», організована Фондом разом із російським виданням «Ведомости».

Перша Сесія: «Україна 2010: стратегії виходу із кризи й поновлення стійкого зростання»

Основні висловлення:

Наталія Ізосімова, директор, Фонд «Ефективне Управління», Україна: «Ми переконані в тому, що якою б не була риторика політиків, Україну й Росію завжди поєднуватиме економіка. Ми сподіваємося, що сьогодні відбудеться конструктивна розмова про те, як Україні та Росії разом виходити із кризи, щоб потім ефективно конкурувати з іншими країнами на посткризовому економічному просторі».

Віктор Черномірдин, радник Президента РФ, экс-посол РФ в Україні, 2001-2009: «Головним партнером України з виходу із кризи має стати сама Україна! У першу чергу Україна має потребу в політичній стабільності. Для Росії Україна - важливий партнер, у 2008 році обсяг товарообігу досяг \$40 млрд., і ми хочемо, щоб криза нас об'єднала. Тоді нам легше буде розв'язувати наші проблеми».

Аветік Чалабян, партнер, McKinsey & Company: «Кожна країна повинна знаходити свої рецепти та підходи для лікування тих болючих точок, які в неї є. Тому важливо обговорити, які конкретні кроки потрібно почати урядам України та Росії, можливо спільно, для виходу із кризи».

Олександр Савченко, заступник міністра фінансів України, экс-заступник голови НБУ в 2007-2009рр.: «Криза насамперед зачепила банківський сектор, і почалася неконтрольована девальвація гривні. Нам удалося одержати фінансування від МВФ для підтримки економіки та проведення реформ. Однак, багато антикризових кроків залишилися на папері, ефективні заходи вдалося почати тільки в банківському секторі. Проте, зараз кредитний портфель банків скорочується, економіка стискується, відбувається відтік депозитів і доларизація заощаджень.

Нам необхідно стабілізувати курс гривні й привести його у відповідність із фундаментальними макроекономічними показниками, кредитувати економіку, а також змінити функцію Нацбанку з підтримки стабільності національної валюти на забезпечення цінової стабільності й підтримки зростання економіки. За оцінками Всесвітнього банку, наступного року економіка України зросте на 2.5%. Якщо співробітництво із МВФ, Росією та Газпромом налагодиться, то Україна зможе зберегти макроекономічну стабільність на найближчі 4 місяці. Це в інтересах усіх політичних партій».

Андрій Лобач, старший менеджер проектів, Фонд «Ефективне Управління», Україна: «Ми пріоритезували 7 ключових напрямків реформ для України на 2010 рік. Вибір семи пріоритетів обумовлений наступними чинниками: ці реформи дозволяють підвищити конкурентоспроможність країни; вони можуть бути реалізовані протягом 2010 року; їх реалізація не потребуватиме великих

ресурсів і, нарешті, вони забезпечать як антикризовий ефект, так і основу майбутнього економічного зростання. Необхідні:

1. Реформа банківської системи - завершення реструктуризації банківського сектору та розробка архітектури майбутньої банківської системи;
2. Реформа податкової системи - ухвалення податкового кодексу;
3. Реформа регуляторної системи з чотирьох основних напрямків: а) спрощення одержання дозволів, б) скасування 1/3 всіх діючих в Україні ліцензій, в) неухильна регламентація перевірок господарської діяльності, г) розвиток інституту саморегульованих організацій;
4. Земельна реформа - скасування мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення і створення ефективного ринку сільськогосподарської землі;
5. Розвиток механізму державно-приватного партнерства для відновлення інфраструктури та реалізації транзитного потенціалу України;
6. Удосконалення процедури банкрутства - підвищення швидкості та прозорості процедури, забезпечення захищеності інтересів кредиторів, надання боржникам можливості відновлення своєї платоспроможності;
7. Реформа державного апарату – відокремлення політичного рівня керівництва від рівня професійних держслужбовців, оптимізація повноважень, функцій і зон відповідальності державних органів».

Олександр Луканов, президент, Альфа Банк Україна: «Мені здається, що стабілізація банківського сектору – це найбільш реалістична мета для наступного року. Що стосується співробітництва Росії та України, важливо подумати не тільки про російські інвестиції в Україну, але й про зворотні інвестиції. Увага уряду Росії до цього питання буде дуже важливою й допоможе збільшити рівень економічної взаємодії між країнами».

Денис Бугров, член правління, Ощадбанк Росії: «Довгостроковий успіх Росії та України залежить від того, наскільки суспільства двох країн зроблять вибір на користь розвитку. Пріоритетними будуть 3 напрямки: забезпечення стабільності, усунення явних бар'єрів і перешкод та створення правильних стимулів для учасників економічного процесу. Для реалізації необхідних структурних перетворень буде потрібна політична свобода та кропітка цілеспрямована робота».

Олена Кузнєцова, старший менеджер, McKinsey & Company: «Політична та макроекономічна стабільність, чітка і зрозуміла програма реформ із поліпшення бізнес-клімату, підкріплена видимими кроками, щоб створити сигнали для інвесторів, і пошук секторів зростання і розвиток цих секторів дозволять Україні через десять років сказати, що країна добре послугувалася цією кризою».

Кирило Дмитрієв, управляючий партнер і президент, Icon Private Equity: «Для виходу із кризи Україні необхідна відповідальна й ефективна влада, структурні перетворення із семи раніше згаданих керунків і посилення партнерських відносин із Росією. Важливо створювати конкретні приклади ефективного співробітництва, як наприклад підтримка Промінвестбанку Внешекономбанком».

Ірина Акімова, народний депутат, заступник голови комітету з питань економічної політики, Верховна Рада України: «Необхідно відновити довіру населення до банківського сектору, підтримати внутрішній попит за рахунок будівництва інфраструктурних проектів для Євро 2012, стимулювати інвестиції в економіку через механізм державно-приватного партнерства. Для забезпечення припливу капіталу необхідно поліпшувати бізнес-клімат, ключовим для цього буде вживання заходів із захисту власників. Також важливо розвивати міжнародне співробітництво як з Росією, так і з ЄС.»

Руслан Ібрагімов, віце-президент, МТС: «Розвиток телекомунікацій є запорукою економічного зростання і поліпшення соціальних стандартів громадян. Для ефективного поширення зв'язку в Україні потрібне реформування законодавства та спрощення дозвільних процедур».

Друга сесія (дебати): «Росія – головний партнер України при виході з економічної кризи»

Модератор дискусії: Зураб Аласанія - журналіст, Україна

Дебати про пріоритети зовнішньоекономічної політики України проходили під час другої сесії конференції.

Україні як експортно-орієнтованій країні складно поодиноці подолати наслідки кризи. Критична ситуація в економіці вимагає вироблення ефективної зовнішньоекономічної стратегії. Чи може Росія стати головним партнером України при виході із кризи?

Раніше Україна й Росія були частиною однієї економічної системи. Взаємозалежність у багатьох галузях досі висока. Більше того, схожість промислового устрою, технологій, підходів до провадження бізнесу та менталітету створює позитивний потенціал для майбутнього співробітництва в інноваційній і промисловій сферах.

Проте, багато експертів вважають, що основним пріоритетом для України має стати зміцнення відносин з ЄС. Економіка Євросоюзу є однією з найбільш розвинених і сильних у світі, тому Європа може запропонувати реальну фінансову і технічну допомогу, а також мотивувати Україну провести ряд сприятливих для економіки країни реформ. Іншою вигідною стратегією для України може стати розвиток переваг свого транзитного розташування між ЄС і Росією, що дозволить країні підсилити економічну незалежність і відкрити можливості для вибудовування більш ефективного співробітництва з такими швидкозростаючими азіатськими країнами як Індія та Китай.

Спікерами виступили:

«За»

- Сергій Глазьев - директор, Інститут нової економіки, член-кореспондент РАН;
- Кирило Дмитрієв - управляючий партнер і президент, Icon Private Equity;
- Ірина Акімова – народний депутат, зам. голови Комітету з питань економічної політики, Верховна Рада України;

«Проти»

- Андрій Шевченко – народний депутат, 1-й заступник голови Комітету з питань свободи слова та інформації, Верховна Рада України;
- Ігор Шумило - виконавчий Директор з економічних питань НБУ;
- Олександр Мартиненко - генеральний директор інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна».

Основні тези:

Сергій Глазьев: «За індексом інтеграції ЄБР пара Росія-Україна – абсолютний лідер з економічної взаємодії. Більше того, подолати кризу можна тільки на базі високотехнологічних товарів. У цій сфері взаємозалежність України та Росії вкрай висока, що робить подальшу економічну інтеграцію необхідною».

Кирило Дмитрієв: «Найголовніше і для Росії, і для України – це економічний прагматизм. Взаємозалежність між економіками двох країн вкрай висока, і її потрібно зміцнювати. Більше того,

Європа стара та слабка і не дуже нас чекає. Замість інтеграції в ЄС Україна повинна поліпшувати співробітництво з Азією, але робити це разом із Росією для посилення своїх позицій».

Ірина Акімова: «Україна повинна вибудовувати прагматичні партнерські відносини і з Росією, і з ЄС на засадах горизонталі. У майбутньому потрібно зміцнювати співробітництво між нами трьома. Для цього Україні важливо створити зону вільної торгівлі з Росією та ЄС і розвивати спільні проекти».

Андрій Шевченко: «За сьогоднішньої політичної ситуації говорити про Росію як про головного партнера неможливо. Крім того, Україні необхідні гроші, технології та ринки збуту. Росія не може запропонувати фінансування, має застарілі технології і провадить політику створення замкнених циклів та імпортозаміщення».

Ігор Шумило: «Україна – транзитна країна між Росією і ЄС і повинна співробітничати з обома партнерами на взаємовигідних умовах. Однак цивілізаційний вибір України - це Європа: ми повинні розвивати економічні свободи й поліпшувати конкурентоспроможність української економіки для поліпшення добробуту наших громадян».

Олександр Мартиненко: «Головний партнер України – це дійсно сама Україна. Нашим органам влади потрібно насамперед домовитися між собою. Що ж стосується зовнішніх партнерів, на мій погляд, немає рації ділити їх за старшинством, до кожного Україна повинна ставитися з повагою».

Результати голосування аудиторії

До дебатів:

«За» - 52%; «проти» - 28% ; «не знаю» - 20%

Після дебатів:

«За» - 48%; «проти» - 41%; «не знаю» - 11%

Докладніше про конференцію **«Україна: виклики та можливості»** дивіться на вебсайті Фонду http://www.feg.org.ua/docs/FEG_Vedomosti_Moscow_Conference_Brief_22102009.pdf

Про Фонд «Ефективне Управління»: Фонд «Ефективне Управління» був створений 2007 року з ініціативи Ріната Леонідовича Ахметова. Фонд покликаний сприяти поліпшенню якості життя усіх громадян України. Основною діяльністю Фонду є розробка і впровадження довгострокових проектів і програм, які сприяють економічному зростанню України, її відкрите обговорення насуваються питань економічного розвитку країни з інститутами громадянського суспільства. Для розв'язання цих завдань Фонд «Ефективне Управління» залучає провідних вітчизняних і міжнародних експертів, з успішним практичним досвідом, глибокою експертизою й бездоганною репутацією. Структура управління Фонду «Ефективне Управління» вибудована на основі кращого світового досвіду. Міжнародна консультативна рада гарантує незалежність Фонду і його строгу відданість Місії та Принципам. Крім цього, Міжнародна консультативна рада бере участь у формуванні стратегії Фонду, допомагає обирати пріоритетні проекти, представляє Фонд в Україні й за кордоном. Серед членів ради такі відомі суспільні й політичні діячі як колишній прем'єр-міністр Канади Кім Кемпбелл, колишній сенатор США Лінкольн Чафі, колишній президент національного банку Угорщини Джорджі Шурани, управляючий директор українського офісу міжнародного інвестиційного банку Morgan Stanley Ігор Мітюков.